

Keizersgracht 569-571
1017 DR Amsterdam

Postbus 19888
1000 GW Amsterdam

Telefoon (020) 6 23 46 98

Telefax (020) 6 24 06 39

Het belang van het Limburgs

Door haar ingewikkelde staatkundige geschiedenis is de provincie Limburg een buitenbeentje in het geheel der Nederlandse gewesten. Ofschoon een van de oudste taalmonumenten van het Nederlands, de "Wachtendonkse psalmen" ontstaan is een een cultuurlandschap waarvan Limburg deel uit maakte en geldt als een der oudste getuigen van een eigen Nederlandse taal, heeft het Limburgs, na de onlusten die eindigden met de Slag bij Woeringen (1288) en de territoriale versnippering die daarvan het gevolg was, geen rol van betekenis meer gespeeld in de verdere ontwikkeling van het Nederlands. In isolement, aanvankelijk nauwelijks beroerd door de andere gewestelijke talen, met inbegrip van het in de late Middeleeuwen krachtig aan prestige winnende Hollands.

Op basis van deze voorgeschiedenis kon zich in later tijd een taalgevoel ontwikkelen dat mag worden aangeduid met "Limburgs", een verzamelnaam voor een groep rijk geschakeerde dialecten die onderling een structurele samenhang vertonen, met een ongekende rijkdom aan klanken, vormen, woorden en een eigen intonatiepatroon, uniek binnen het Nederlandse taalgebied.

Ook sociologisch gezien is de positie van "het Limburgs" uniek, omdat de dialecten geen maatschappelijke barrières kennen zoals elders in Nederland, maar gesproken worden door alle lagen van de bevolking in alle omstandigheden; sommige Limburgse dialecten kennen zelfs standsgebonden varianten.

De heel eigen politieke, sociale en economische geschiedenis, waarvan de late vorming van de provincie en invoeging in het Koninkrijk en de mijnbouw grote invloed hebben gehad, heeft de eigenheid versterkt en bevestigd.

Het Limburgs heeft een eigen identiteit; het heeft niet alleen een groot

---

wetenschappelijk, maar ook een maatschappelijk belang en daarmee zal ernstig rekening gehouden moeten worden.

De Limburgers zelf hebben al vroeg het belang van het culturele erfgoed dat de Limburgse dialecten vormen ingezien. Om die eigen taal te bewaren en uit te bouwen, maar ook te bestuderen en er aandacht voor te vragen, richtte men in 1926 de vereniging VELDEKE op.

Het moge duidelijk zijn dat een dergelijk rijk cultureel erfgoed ook de aandacht en de zorg van de verantwoordelijke bestuurders verdient.

Amsterdam 26 januari 1996
Dr. J.B. Berns,
Hoofd Afdeling Dialectologie